

Sikkerhetsdatablad

Sikkerhetsdatablad etter (EF) nr. 1907/2006

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET/BLANDINGEN OG AV SELSKAPET/FORETAKET

1.1. Produktidentifikator:

STRIPPER (Liberon nr. 26)

Deklarasjonsnummer: 34715

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot:

Maling- og lakkfjerner. Brukes for å fjerne maling og lakk fra treoverflater. Utmerket også på metaller.

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet:

ALANOR AS

Tvervedveien 2-6, Skallevoll

Tel.: 33 36 29 70

Boks 2190

Faks: 33 36 29 71

N-3103 Tønsberg

Ansvarlig for sikkerhetsdatablad (e-post): post@alanor.no

1.4. Nødtelefonnummer:

22 59 13 00 (Giftinformasjonssentralen)

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen:

Meget brannfarlig væske med langtidseffekter.

EF (67/548 eller 1999/45): F;R11 R66 R67

CLP (1272/2008): Flam. Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336 EUH066 EUH208

2.2. Merkingselementer:



FARE

Inneholder: *n*-Butylacetat

H225: Meget brannfarlig væske og damp.

H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.

H336: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.

P101: Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden.

P102: Oppbevares utilgjengelig for barn.

P210: Holdes vekk fra varme, varme overflater, gnister, åpen ild og andre antenningskilder. Røyking forbudt.

P271: Brukes bare utendørs eller i et godt ventilert område.

P501: Innhold/beholder leveres som avfall i samsvar med lokale forskrifter.

EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.

EUH208: Inneholder (benzotiazol-2-yltio)ravsyre. Kan gi en allergisk reaksjon.

2.3. Andre farer:

Ingen kjendte.

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger:

Vekt%	Navn	CAS	EC-nr.	Indeks-nr.	REACH-reg.nr.	Klassifisering
50-70	1,3-Dioksolan	646-06-0	211-463-5	605-017-00-2	01-2119490744-29	EF: F;R11 CLP: Flam. Liq. 2;H225
10-25	Butylacetat	123-86-4	204-658-1	607-025-00-1	01-2119485493-29	EF: R10 R66 R67 CLP: Flam. Liq.3;H226 STOT SE 3;H336 EUH066
2,5-10	Butanon	78-93-3	201-159-0	606-002-00-3	01-2119457290-43	EF: F;R11 Xi;R36 R66 R67 CLP: Flam Liq. 2;H225 Eye Irrit. 2;H319 STOT SE 3;H336 EUH066
< 2,5	Hydrokarboner, C ₉₋₁₁ , n-alkaner, isoalkaner, sykliske, <2% aromater	64742-48-9	919-857-5	649-327-00-6	01-2119463258-33	EF: R10 Xn;R65 R66 R67 CLP: Flam. Liq.3;H226 Asp. Tox. 1;H304 EUH066 STOT SE 3;H336
< 2,5	Fettalkoholetoksylat	-	polymer	-	-	EF: Xi;R38-41 N;R50 (M=1) CLP: Skin Irrit. 2;H315 Eye Dam. 1;H318 Aquatic Acute 1;H400 (M=1)
< 1	(Benzotiazol-2-yltio)ravsyre	95154-01-1	401-450-4	607-179-00-X	01-0000015131-86	EF: R43 CLP: Skin Sens. 1;H317

Ordlyden av R- og H-setningene - se avsnitt 16.

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak:

- Innånding:** Bring personen i frisk luft. **Lette tilfeller:** Holdes i ro under oppsyn. Ved ubehag: Søk lege. **Alvorligere tilfeller:** Bevisstløse legges i stabilt sideleie med hodet lavt og holdes varme. Puster ikke vedkommende, gis kunstig åndedrett. Ring straks etter lege og ambulanse.
- Hud:** Fjern straks tilsølte klær. Skyll huden og vask grundig med vann og såpe. Smør huden inn med håndkrem. Ved sår og likn.: Søk lege.
- Øyne:** Skyll straks med vann eller saltvann. Evt. kontaktlinser fjernes og øyet spiles godt opp. Ved fortsatt irritasjon: Søk lege.
- Svelging:** Skyll straks munnen grundig og drikk rikelig vann. Holdes i ro under oppsyn. **Fremkall ikke oppkastning.** Intreffer oppkastning, holdes hodet lavt for å unngå mageinnhold i lungene. Ring straks etter lege og ambulanse.
- Forbrenning:** Skyll med vann til smertene forsvinner. Under skyllingen fjernes klær som ikke har brent fast, fra det forbrente området. Er legebehandling nødvendig, fortsettes skyllingen til legen har overtatt behandlingen.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede:

Kan gi irritasjon av hud og øyne, samt tørr og sprukket hud. Gjentatt kontakt kan føre til sprø hud eller til revner i huden. Dampene kan føre til at man føler seg søvnnig eller omtåket.

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig:

Ved kontakt med lege eller sykehus, vis dette sikkerhetsdatablad.

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler:

Vanntåke, skum, pulver eller kullsyre.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen:

Unngå innånding av røykgasser. Ved brann utvikles giftige gasser: Særlig karbonoksid.

5.3. Råd til brannmannskaper:

Bruk trykkluftmaske ved kraftig røykutvikling. Fjern om mulig beholderne eller kjøøl dem ned med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner:

Bruk personlig verneutstyr - se avsnitt 8. Fjern antenningskilder. Begrens spredningen. Sørg for god utlufting.

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø:

Helles aldri ut i kloakken - se avsnitt 12. Informer de lokale myndigheter ved utslipp i omgivelsene.

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing:

Sølet suges opp med granulater eller likn. Oppsamles i egnede beholdere. Skyll stedet hvor sølet oppsto grundig med vand. Fortsett behandling av søl - se avsnitt 13.

6.4. Henvisning til andre avsnitt:

Se ovennevnte.

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering:

Unngå innånding av damper. Arbeidsrom skal være godt ventilert. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Skift straks klær som er forurenset. Omhyggelig personlig hygiene er nødvendig. Dusj til bruk i nødsfall skal være tilgjengelig. Vask hender og forurensete områder med vann etter arbeidsslutt. Må aldri brukes i nærheten av flammer, gnister eller varme overflater. Røyking forbudt.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter:

I godt tillukket beholder, i godt ventilert rom. Atskilt fra antenningskilder. Brannfare klasse A.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r):

Se bruksområder - avsnitt 1.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere:

Grenseverdier (FOR 1358, 6.12.2011 med senere endringer):

75 ppm = 355 mg/m ³	Butylacetat (alle isomere)
75 ppm = 220 mg/m ³	Butanon
50 ppm = 275 mg/m ³	Hydrokarboner, C ₉₋₁₁ (~ White Spirit (aromatinnhold < 22 %))

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE (FORTTSAT)

DNEL:	<u>Eksposering</u>	<u>Verdi</u>	<u>Populasjon</u>	<u>Virkninger</u>
Butylacetat	Langsiktige, inhalasjon	480 mg/m ³	Arbeider	Systemiske/Lokale
	Akut, inhalasjon	960 mg/m ³	Arbeider	Systemiske/Lokale
	Langsiktige, inhalasjon	102,34 mg/m ³	Forbruker	Systemiske/Lokale
	Akut, inhalasjon	859,7 mg/m ³	Forbruker	Systemiske/Lokale
Hydrokarboner C ₉₋₁₁	Langsiktige, dermal	208 mg/kg/d	Arbeider	Systemiske
	Langsiktige, inhalasjon	871 mg/m ³ /8h	Arbeider	Systemiske
	Langsiktige, dermal	125 mg/kg/d	Forbruker	Systemiske
	Langsiktige, inhalasjon	185 mg/m ³ /24h	Forbruker	Systemiske
PNEC:	<u>Medium</u>	<u>Verdi</u>		
	Butylacetat	Ferskvann	0,18 mg/l	
		Sjøvann	0,018 mg/l	
		Sporadisk utslipp	0,36 mg/l	
		Ferskvannssediment	0,981 mg/kg	
		Sjøvann sediment	0,0981 mg/kg	
		Jord	0,0903 mg/kg	
Hydrokarboner C ₉₋₁₁	Renseanlegg (STP)	35,6 mg/l		
	Ingen fastsatt.			

8.2. Eksposeringskontroll:

Forholdsregler for å hindre eksponering: Arbeidsrom skal være godt ventilt.

Personlig verneutstyr:

Innånding: Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk godkjent vernemaske med kombinasjonsfilter type A (brunt - mot organiske damper) (EN 140). Filtrene har begrenset brukstid (skal skiftes). Les produsentens anvisninger.

Hud: Vernehansker av butylgummi. Gjennombruddstid: ca. 1 timme. Altox har redusert hanskeguidens gjennombruddstid med en faktor på ca. 3, fordi standardtesten EN-374-3 er foretatt ved 23°C, mens temperaturen i hansken i praksis er ca. 35°C. Dessuten strekkes elastiske hansker ved bruk, så hansketykkelsen og dermed også gjennombruddstiden blir redusert.

Øyne: Tettsluttende vernebriller (EN 166) eller ansiktsskjerm (EN 175) ved risiko for sprut.

Begrensning og overvåking av miljøeksponering: Ingen spesifikke.

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper:

Utseende:	Viskøs væske
Lukt:	Karakteristisk
Luktgrense:	Ikke bestemt
pH:	ca. 7
Smeltepunkt/smeltepunktintervall (°C):	Ikke bestemt
Kokepunkt/kokepunktintervall (°C):	> 35
Dekomponeringstemperatur (°C):	Ikke bestemt
Flammepunkt (°C):	-8
Fordampningshastighet:	Ikke bestemt
Antennelighet (fast stoff, gass):	Ikke relevant
Ekspløsjongrenser (vol% - vol%):	ca. 1,8-11,5
Damptrykk (hPa, 20°C):	Ikke bestemt
Relativ damptetthet:	Ikke bestemt
Relativ tetthet (g/cm ³ , 20°C):	0,95-1
Vannløselighet:	Delvis løselig i vann (emulgerbar)
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann:	Ikke bestemt
Selvantennelighet (°C):	Ikke bestemt
Viskositet (m ² /s):	Ikke bestemt
Ekspløse / oksiderende egenskaper:	Ikke relevant
9.2. Andre opplysninger:	Ikke relevant

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet:

Ingen data til rådighet.

10.2. Kjemisk stabilitet:

Brennbar. Kan antennes ved temperaturer over flammepunktet: -8°C. Avgitte damper kan antennes av for eksempel gnister, glør eller varme flater. Dampene kan skape eksplosive blandinger i forbindelse med luft. Kan drive langt til antenningskilder og gi tilbakeslag. Ved alminnelige temperaturer er dampene tyngre enn luft og kan spre seg langs golv mm.

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner:

Ingen data til rådighet.

10.4. Forhold som skal unngås:

Unngå dannelselse av gnister, glør, oppvarming og sollys.

10.5. Uforenlige materialer:

Unngå sterke syrer, oksidasjonsmidler og aldehyder.

10.6. Farlige nedbrytingsprodukter:

Ved oppvarming til meget høye temperaturer (spalting) utskilles meget giftige gasser: Særlig karbonoksid.

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger:

Fareklasse	Data	Test	Datakilde
Akutt giftighet:	Inhalation	LC ₅₀ (rotte) > 21 mg/l/4h (<i>n</i> -Butylacetat)	OECD 403
		LC ₅₀ (rotte, dampe) = 34,5 mg/l/4h (Butanon)	Ikke opplyst
		LC ₅₀ (rotte) > 4 mg/l/4h (Hydrokarboner)	~ OECD 404
Dermal	LD ₅₀ (kanin) > 14.112 mg/kg (<i>n</i> -Butylacetat)	OECD 402	ECHA diss.
	LD ₅₀ (kanin) > 5000 mg/kg (Butanon)	Ikke opplyst	Leverandør
	LD ₅₀ (kanin) > 5000 mg/kg (Hydrokarboner)	~ OECD 402	IUCLID
Oral	LD ₅₀ (rotte): 10.000-12.000 mg/kg (<i>n</i> -Butylacetat)	OECD 423	ECHA diss.
	LD ₅₀ (rotte) > 5000 mg/kg (Hydrokarboner)	~ OECD 401	IUCLID
Etsning/irritasjon:	Kraftig øyenirritasjon, kanin (Butanon)	Draize	IUCLID
	Moderat irritasjon av hud, kanin (Hydrokarboner)	Draize	IUCLID
	Ingen irritasjon av øyne, kanin (Hydrokarboner)	OECD 405	IUCLID
Sensibilisering:	Ingen hudsensibilisering, marsvin (<i>n</i> -Butylacetat)	OECD 406	ECHA diss.
	Hudsensibilisering, marsvin ((Benzotiazol-2-yltio)ravsyre)	Ikke opplyst	ECHA diss.
CMR:	Ingen reproduksjonseffekter, NOEC=2000 ppm (fertilitet) (<i>n</i> -Butylacetat)	OECD 416	ECHA diss.
	Ingen bevis for karcinogen effekt, dermal, mus (Hydrokarboner)	OECD 451	ECHA diss.
	Ingen mutagen effekt, in vivo, rotte (Hydrokarboner)	OECD 475	ECHA diss.
	Ingen reproduksjons- eller fosterskader, inhal., rotte (Hydrokarboner)	OECD 416/414	ECHA diss.

Opptaksveier: Hud, lungene og mage-tarm-kanalen.

Symptomer:

Innånding: Innånding av damp kan gi anledning til irritasjon av luftveiene og kan gi ubehag, kvalme, hodepine og svimmelhet.

Hud: Kan virke irriterende og kan gi tørr eller sprukket hud. Butanon kan tas opp gjennom huden og ved omfattende kontakt gi samme symptomer som nevnt under innånding.

Øyne: Kan gi irritasjon med rødme.

Svelging: Irritasjon av munn, hals og mage-tarm-kanalen. Store mengder kan gi symptomer som nevnt under "Innånding".

Kroniske effekter: Innånding av høye konsentrasjoner eller hyppig innånding av selv små mengder organisk løsemiddel kan gi skader på bl.a. lever, nyrer og sentralnervesystem. Gjentatt eksponering kan gi irritasjon, tørr og sprukket hud og evt. eksem.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet:

Akvatisk	Data	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	LC ₅₀ (<i>Pimephales promelas</i> , 96h) = 18 mg/l (<i>n</i> -Butylacetat)	Ikke tilgjengelig (FW)	Leverandør
	LC ₅₀ (<i>Leopomis macrochirus</i> , 96h) = 1690 mg/l (Butanon)	Ikke opplyst	Leverandør
	LC ₅₀ (<i>Oncorhynchus mykiss</i> , 96h) = 8,41 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 203 (FW)	ECHA diss.
Krepsdyr	EC ₅₀ (<i>Daphnia</i> sp., 48h) = 44 mg/l (<i>n</i> -Butylacetat)	Ikke opplyst (FW)	Leverandør
	EC ₅₀ (<i>Daphnia magna</i> , 48h) = 308 mg/l (Butanon)	Ikke opplyst	Leverandør
	EC ₅₀ (<i>Daphnia magna</i> , 48h) = 4,7 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 202 (FW)	ECHA diss.
Alger	EC ₅₀ (<i>Pseudokirchnerella subcapitata</i> , 72h) = 12,4 mg/l (Hydrokarboner)	OECD 201 (FW)	ECHA diss.
	EC ₅₀ (<i>Scenedesmus subspicatus</i> , 72h) = 675 mg/l (<i>n</i> -Butylacetat)	DIN 38412, part B	Leverandør

AVSNITT 12: MILJØOPPLYSNINGER (FORTTSAT)

12.2. Persistens og nedbrytbarhet:

n-Butylacetat, butanon og hydrokarboner er snappt lett biologisk nedbrytbare (OECD 301).

12.3. Bioakkumuleringsevne:

n-Butylacetat og butanon: Log $K_{ow} < 1$. Ingen betydningsfull bioakkumulering.

Hydrokarboner: Log $K_{ow} > 3$ - Betydningsfull bioakkumulering.

12.4. Mobilitet i jord:

Butanon: K_{oc} (beregnet): < 10 (Meget stor mobilitet i jord forventes).

Hydrokarboner: K_{oc} : 60-229 (Moderat til stor mobilitet i jord forventes).

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering:

Innholdsstoffene er ikke PBT/vPvB i henhold til kriterier i REACH, VEDLEGG XIII.

12.6. Andre skadevirkninger:

Ingen kjendte.

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder:

Rester og avfall bør ikke tilføres avløpsnett, men leveres for avfallsbehandling til godkjent mottak.

EAL-Kode: 20 01 27 (rester) og 15 02 02 (granulat eller likn med blanding).

Avfallstoffnummer: 7051 (Maling, lim, lakk, løsemiddelbasert)

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. FN-nummer: 1263

14.2. FN-forsendelsesnavn: MALING

14.3. Transportfareklasse(r): 3

14.4. Emballasjegruppe: III (spesielle bestemmelser 163 650 640F)

14.5. Miljøfarer: Ingen.

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket: Ikke relevant.

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen:

Barn og ungdom (personer under 18 år) skal ikke utføre arbeid med produktet.

Ved en kartlegging av arbeidsmiljøet skal det sikres at personell ikke utsettes for påvirkninger som kan innebære risiko ved graviditet eller amming.

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet:

Ingen CSR.

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Merkingselementer iht. DPD:

R 11: Meget brannfarlig.

R 66: Gentagen utsættelse kan give tør eller revnet hud.

R 67: Dampene kan føre til at man føler seg søvngig eller omtåket.

S 2: Oppbevares utilgjengelig for barn.

S 16: Holdes vekk fra antennelseskilder - Røyking forbudt.

S 25: Undgå kontakt med øjnene.

S 26: Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes.

S 29: Må ikke tømmes i kloakkavløp.

S 46: Ved svelging, kontakt lege omgående og vis denne beholderen eller etiketten.

S 51: Må bare anvendes på godt ventilerte steder.

Inneholder (benzotiazol-2-yltio)ravsyre. Kan gi en allergisk reaksjon.



Meget brannfarlig

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER (FORTTSAT)

Ordlyd på R- og H-setninger nevnt i avsnitt 2 og 3:

- H225: Meget brannfarlig væske og damp.
H226: Brannfarlig væske og damp.
H304 Kan være dødelig ved svelging om det kommer ned i luftveiene.
H315 Irriterer huden.
H317 Kan utløse en allergisk hudreaksjon.
H318 Gir alvorlig øyeskade.
H319: Gir alvorlig øyeirritasjon.
H336: Kan forårsake døsighet eller svimmelhet.
H400: Meget giftig for liv i vann.
EUH066: Gjentatt eksponering kan gi tørr eller sprukket hud.
R 10: Brannfarlig.
R 11: Meget brannfarlig.
R 36: Irriterer øynene.
R 38: Irriterer huden.
R 41: Fare for alvorlig øyeskade.
R 43: Fare for allergi ved hudkontakt.
R 50: Meget giftig for vannlevende organismer.
R 65: Helsefarlig, kan forårsake lungeskader ved svelging.
R 66: Gjentatt kontakt kan føre til sprø hud eller til revner i huden.
R 67: Dampene kan føre til at man føler seg søvnnig eller omtåket.

Forkortelser:

CMR = Carcinogenicity, mutagenicity, reproductive toxicity (kreftfremkallende, arvestoffskadelig og reproduksjonstoksisk virkning)

CSR = Chemical Safety Report

DNEL = Derived No-Effect Level

EC₅₀ = Effect Concentration 50 %

FW = Fresh Water

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 %

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 %

LD_{Lo} = Lethal Dose Low (Dødlig dos låg)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic

PNEC = Predicted No-Effect Concentration

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative

Datakilder:

ECHA diss. = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside

IUCLID = International Uniform Chemical information Database

Råd om særlig opplæring:

Materialet må kun brukes av personer som har fått grundig instruksjon i hvordan arbeidet skal utføres og som har kjennskap til innholdet i dette sikkerhetsdatabladet.

Endring i avsnitt:

1-16 og merking etter CLP

Utarbeidet av: Altos a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Danmark Tel.: +45 38 34 77 98 / PH - Kvalitetskontroll: PW